

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

۹۰۵۹۷

دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی تهران

دانشکده پرستاری و مامایی

بررسی و مقایسه رفتارهای سازگاری فرزندان دارای پدر یا مادر مبتلا به سرطان مراجعه کننده به بیمارستانهای منتخب دانشگاههای علوم پزشکی وابسته به وزارت بهداشت ، درمان و آموزش پزشکی

شهر تهران در سال ۱۳۸۵

جهت اخذ درجه کارشناسی ارشد پرستاری

(گرایش بهداشت کودک و خانواده)

استاد راهنما :

سرکار خانم سوسن سمیعی

(عضو هیئت علمی دانشکده پرستاری و مامایی دانشگاه علوم پزشکی تهران)

استاد مشاور :

سرکار خانم رقیه کریمی

(عضو هیئت علمی دانشکده پرستاری و مامایی دانشگاه علوم پزشکی تهران)

استاد مشاور آمار :

جناب آقای عباس مهران

(عضو هیئت علمی دانشکده پرستاری و مامایی دانشگاه علوم پزشکی تهران)

نگارش:

۱۳۸۶ / ۷ / ۱۰

زهرا نعیم آبادی

معاونت ارتباطات و امور بین المللی
تاسیس ۱۳۵۷

ب

۹۰۵۹۷

سپاس :

سپاس خدای را که جز او خدایی نیست و اوست که سزاوار ستایش و تمجید

حقیقی است.

بدین وسیله مراتب تشکر خود را از زحمات و راهنماییهای ارزشمند استاد محترم راهنما سرکار خانم سوسن سمیعی عضو هیئت علمی دانشکده پرستاری و مامایی دانشگاه علوم پزشکی تهران ابراز می دارم. همچنین از اساتید محترم مشاور سرکار خانم رقیه کریمی و سرکار خانم ناهیددخت شریفی اعضاء هیئت علمی دانشکده پرستاری و مامایی دانشگاه تهران که اینجانب را مدیون زحمات و راهنماییهای خود نمودند کمال قدردانی و تشکر را دارم.

از زحمات و راهنماییهای جناب آقای عباس مهران، عضو هیئت علمی دانشکده پرستاری و مامایی دانشگاه علوم پزشکی تهران که اینجانب را در امور آماری یاری نمودند سپاسگزارم.

از ریاست محترم دانشکده پرستاری و مامایی جناب آقای دکتر رضا نگارنده ، معاونت محترم آموزشی سرکار خانم خدیجه خسروی، معاونت محترم پژوهشی دانشکده سرکار خانم فاطمه رحیمی کیان ، مسئول محترم تحصیلات تکمیلی سرکار خانم دکتر ناهید دهقان نیری و کلیه اعضاء محترم هیئت علمی دانشکده پرستاری و مامایی دانشگاه علوم پزشکی تهران که از حمایتهای بی دریغ آنان بهره مند شدم سپاس و قدردانی می نمایم . همچنین از راهنماییها و زحمات جناب آقای دکتر نظری و سرکار خانم سادات حسینی که اساتید محترم ناظر این پایان نامه بودند کمال تشکر را دارم .

تقدیم به :

ساحت مقدس ولی عصر عج الله

9

تمام عزیزانی که در این راه مرایاری نمودند

مسئولیت :

صحت مطالب مندرج در این پایان نامه به عهده پژوهشگر می باشد .

زهرا نعیم آبادی

امضاء و تاریخ

۱۳۹۶/۰۶/۰۶

چکیده:

عنوان: بررسی و مقایسه رفتارهای سازگاری فرزندان دارای پدر یا مادر مبتلا به سرطان مراجعه کننده به بیمارستانهای منتخب دانشگاههای علوم پزشکی وابسته به وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی در شهر تهران ۱۳۸۵

مقدمه: از جمله مهلك ترین و شایع ترین بیماریهای مزمن سرطان می باشد. سرطان علاوه بر اینکه فرد را از نظر جسمی و روانی تهدید می کند، خانواده فرد مبتلا را نیز تحت تأثیر قرار داده و باعث افزایش تنش و استرس و افزایش مشکلات در خانواده می گردد. از آنجا که والدین مهمترین افراد برای کودکان می باشند لذا بیماری سرطان پدر یا مادر می تواند تأثیر عمیقی بر کودکان داشته باشد لذا در این پژوهش به بررسی میزان سازگاری کودکان با توجه به سن و جنس آنان و اینکه پدر مبتلاست یا مادر پرداخته شده است.

هدف پژوهش: تعیین و مقایسه رفتارهای سازگاری فرزندان دارای پدر یا مادر مبتلا به سرطان مراجعه کننده به بیمارستانهای منتخب دانشگاههای علوم پزشکی وابسته به وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی در شهر تهران سال ۱۳۸۵ می باشد.

متدولوژی: این تحقیق یک مطالعه توصیفی تحلیلی بوده که در آن سازگاری ۱۴۸ کودک (۷۴ دختر و ۷۴ پسر) مورد بررسی قرار گرفته است. جهت بررسی سازگاری کودکان، والدین سرطانی که به مراکز منتخب درمانی مراجعه می کردند (۵۵٪ پدر و ۴۵٪ مادر) و دارای فرزندان ۶ تا ۱۸ ساله بوده و دارای شرایط مورد نظر در پژوهش بودند به طور نمونه گیری در دسترس انتخاب شدند. روش گردآوری داده ها مصاحبه و ابزار داده ها چک لیست رفتار کودک (CBCL) که رفتارهای کودک را طی شش ماه گذشته بررسی می نماید بود. جهت تجزیه و تحلیل داده ها از آمار توصیفی و تحلیلی، آزمون کای دو، من ویتنی یو و کراسکال والیس و نرم افزار کامپیوتری SPSS استفاده شد.

یافته ها: نتایج این پژوهش نشان می دهد که سازگاری کودکان دارای والدین مبتلا به سرطان در حد متوسط می باشد. همچنین شایستگی اجتماعی و مشکلات رفتاری این کودکان کمتر از حد متوسط می باشد. از نظر جنسیت والدین، سازگاری کودکان با مادر مبتلا به سرطان کمتر از سازگاری کودکان با پدر مبتلا را نشان می دهد و شایستگی اجتماعی کودکان دارای پدر مبتلا کمتر از کودکان دارای مادر مبتلاست، اثرات سن و جنس کودکان نیز دریافت شد. سازگاری، شایستگی های اجتماعی و مشکلات رفتاری کودکان پسر دارای والد مبتلا کمتر از دختران دارای والد مبتلا می باشد. سازگاری کودکان کوچکتر (کمتر از ۱۰ سال) کمتر از دو گروه سنی (۱۴-۱۰ سال و بیشتر از ۱۴ سال) دیگر را نشان می دهد و مشکلات رفتاری کودکان کوچکتر نیز بیشتری شده است.

نتیجه گیری نهایی: به طور کلی نتایج این پژوهش نشان داد که سازگاری کودکان دارای پدر یا مادر مبتلا به سرطان کمتر شده است و سازگاری کودکان پسر کوچکتر وقتی که مادر خانواده مبتلا به سرطان است کاهش یافته است. ولی تفاوت معنی داری در این زمینه ها یافت نشد.

سازگاری فرزندان - سرطان والدین - کودکان - رفتارهای سازگاری

فصل اول : معرفی پژوهش

۱ زمینه و اهمیت پژوهش

۷ هدف کلی

۷ اهداف ویژه

۸ سوالات پژوهش

۹ تعریف واژه ها

۱۱ پیش فرض های پژوهش

فصل دوم : دانستنی های موجود درباره پژوهش

۱۳ چهار چوب پژوهش

۵۶ مروری بر مطالعات

فصل سوم : روش پژوهش

۷۲ نوع پژوهش

۷۲ جامعه پژوهش

۷۳ حجم نمونه

۷۳ نمونه پژوهش

۷۳ روش نمونه گیری

۷۴ مشخصات واحدهای مورد پژوهش

۷۴ محیط پژوهش

۷۴	روش و ابزار گردآوری داده ها
۷۸	نحوه کسب اعتبار علمی ابزار گردآوری داده ها
۷۹	نحوه کسب اعتماد علمی ابزار گردآوری داده ها
۷۹	روش تجزیه و تحلیل داده ها
۸۰	ملاحظات اخلاقی
۸۱	محدودیت های پژوهش

فصل چهارم: یافته های پژوهش

۸۲	یافته های پژوهش
----	-----------------

فصل پنجم: بحث و نتیجه گیری

۱۵۲	بحث و تجزیه تحلیل داده ها
۱۷۷	نتیجه گیری نهایی
۱۷۸	کاربرد یافته ها در پرستاری
۱۸۰	پیشنهادات جهت پژوهشهای بعدی
۱۸۲	فهرست منابع فارسی
۱۸۵	فهرست منابع انگلیسی

پیوست ها :

پیوست شماره (۱) چکیده پژوهش به زبان انگلیسی

پیوست شماره (۲) : ابزار گردآورده داده ها

پیوست شماره (۳) : تاییدیه پایان نامه

فهرست جداول

جدول شماره ۱: توزیع فراوانی مطلق و نسبی جنس، دین، ملیت و زبان والدین مبتلا به سرطان مراجعه کننده به مراکز منتخب درمانی وابسته به وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی در سال ۸۵. ۸۳

جدول شماره ۲: توزیع فراوانی مطلق و نسبی سن، سطح تحصیلات و شغل والد مبتلا به سرطان مراجعه کننده به مراکز منتخب درمانی وابسته به وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی در سال ۸۵. ۸۴

جدول شماره ۳: توزیع فراوانی مطلق و نسبی شغل و تحصیلات همسر والد بیمار و تعداد فرزندان در خانواده مبتلا به سرطان مراجعه کننده به مراکز منتخب درمانی وابسته به وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی در سال ۸۵. ۸۵

جدول شماره ۴: توزیع فراوانی مطلق و نسبی محل سکونت، وضعیت مسکن، میزان درآمد ماهیانه خانواده و کفایت درآمد والدین مبتلا به سرطان مراجعه کننده به مراکز منتخب درمانی وابسته به وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی در سال ۸۵. ۸۶

جدول شماره ۵: توزیع فراوانی مطلق و نسبی وضعیت بیمه، نوع سازمان حمایت کننده و تحت حمایت سازمان خاصی بودن والدین مبتلا به سرطان مراجعه کننده به مراکز منتخب درمانی وابسته به وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی در سال ۸۵. ۸۷

جدول شماره ۶: توزیع فراوانی مطلق و نسبی وجود فرد مراقبت کننده در منزل از بیمار (داشتن مراقب در منزل) ، فرد مراقبت کننده در منزل از بیمار ، فرد مراقبت کننده از فرزندان در منزل (هنگام بستری بیمار در بیمارستان) والدین مبتلا به سرطان مراجعه کننده به مراکز منتخب درمانی وابسته به وزارت بهداشت ، درمان و آموزش پزشکی در سال ۸۵ ۸۸

جدول شماره ۷: توزیع فراوانی مطلق و نسبی ، نوع سرطان ، مرحله بیماری (stage) و مدت ابتلاء به بیماری والدین مبتلا به سرطان مراجعه کننده به مراکز منتخب درمانی وابسته به وزارت بهداشت ، درمان و آموزش پزشکی در سال ۸۵ ۸۹

جدول شماره ۸: توزیع فراوانی مطلق و نسبی نوع درمان و مدت درمان والدین مبتلا به سرطان مراجعه کننده به مراکز منتخب درمانی وابسته به وزارت بهداشت ، درمان و آموزش پزشکی در سال ۸۵ ۹۰

جدول شماره ۹: توزیع فراوانی مطلق و نسبی عوارض درمان و عوارض گوارشی والدین مبتلا به سرطان مراجعه کننده به مراکز منتخب درمانی وابسته به وزارت بهداشت ، درمان و آموزش پزشکی در سال ۸۵ ۹۱

جدول شماره ۱۰: توزیع فراوانی مطلق و نسبی عوارض پوستی ، عوارض خونی و بی اختیاری ادرار ، والدین مبتلا به سرطان مراجعه کننده به مراکز منتخب درمانی وابسته به وزارت بهداشت ، درمان و آموزش پزشکی سال ۸۵ ۹۲

جدول شماره ۱۱: توزیع فراوانی مطلق و نسبی دفعات عود بیماری و دفعات بستری والدین مبتلا به سرطان مراجعه کننده به مراکز منتخب درمانی وابسته به وزارت بهداشت ، درمان و آموزش پزشکی در سال ۸۵ ۹۳

جدول شماره ۱۲: توزیع فراوانی مطلق و نسبی سن کودک ، جنس کودک ،رتبه فرزند خانواده و مقطع تحصیلی کودکان والدین مبتلا به سرطان مراجعه کننده به مراکز منتخب درمانی وابسته به وزارت بهداشت ، درمان و آموزش پزشکی در سال ۸۵ ۹۴

جدول شماره ۱۳: توزیع فراوانی مطلق و نسبی مطلع بودن کودک از بیماری ، سلامت جسمانی کودک از نظر والدین و سلامت روانی کودک از نظر والدین مبتلا به سرطان مراجعه کننده به مراکز منتخب درمانی وابسته به وزارت بهداشت ، درمان و آموزش پزشکی در سال ۸۵ ۹۵

جدول شماره ۱۴: توزیع فراوانی مطلق و نسبی میزان سازگاری کودکان دارای والدین مبتلا به سرطان مراجعه کننده به مراکز منتخب درمانی وابسته به وزارت بهداشت ، درمان و آموزش پزشکی به تفکیک والد بیمار در سال ۸۵ ۹۶

جدول شماره ۱۵: توزیع فراوانی مطلق و نسبی میزان شایستگی اجتماعی کودکان دارای والدین مبتلا به سرطان مراجعه کننده به مراکز منتخب درمانی وابسته به وزارت بهداشت ، درمان و آموزش پزشکی به تفکیک والد بیمار در سال ۸۵ ۹۷

جدول شماره ۱۶: توزیع فراوانی مطلق و نسبی میزان مشکلات رفتاری کودکان والدین مبتلا به سرطان مراجعه کننده به مراکز منتخب درمانی وابسته به وزارت بهداشت ، درمان و آموزش پزشکی به تفکیک والد بیمار در سال ۸۵ ۹۸

جدول شماره ۱۷: توزیع فراوانی مطلق و نسبی میزان فعالیت ورزشی ، تفریح و سرگرمی ، کارها و انجام وظایف روزانه ، روابط اجتماعی و عملکرد درسی کودکان دارای والدین مبتلا به سرطان مراجعه کننده به مراکز منتخب درمانی وابسته به وزارت بهداشت ، درمان و آموزش پزشکی به تفکیک والد بیمار در سال ۸۵ ۹۹

جدول شماره ۱۸ : توزیع فراوانی مطلق و نسبی میزان مشکلات اجتماعی ، رفتار ضد اجتماعی ، رفتار پرخاشگرانه ، اشکال در تمرکز حواس ، شکایات جسمانی و اضطراب و افسردگی کودکان دارای والدین مبتلا به سرطان مراجعه کننده به مراکز منتخب درمانی وابسته به وزارت بهداشت ، درمان و آموزش پزشکی به تفکیک والد بیمار در سال ۸۵ ۱۰۱

جدول شماره ۱۹ : توزیع فراوانی مطلق و نسبی میزان گوشه گیری ، اختلال در تفکر ، مشکلات جنسی ، اختلال در خواب و مشکلات متفرقه کودکان دارای والدین مبتلا به سرطان مراجعه کننده به مراکز منتخب درمانی وابسته به وزارت بهداشت ، درمان و آموزش پزشکی به تفکیک والد بیمار در سال ۸۵ ۱۰۳

جدول شماره ۲۰ : توزیع فراوانی مطلق و نسبی میزان سازگاری کودکان به تفکیک زبان ، دین ، سطح تحصیلات و شغل بیمار مبتلا به سرطان مراجعه کننده به مراکز منتخب درمانی وابسته به وزارت بهداشت ، درمان و آموزش پزشکی در سال ۸۵ ۱۰۵

جدول شماره ۲۱ : توزیع فراوانی مطلق و نسبی میزان سازگاری کودکان به تفکیک شغل و تحصیلات همسر بیمار ، تعداد فرزندان ، محل سکونت و مسکن والدین مبتلا به سرطان مراجعه کننده به مراکز منتخب درمانی وابسته به وزارت بهداشت ، درمان و آموزش پزشکی در سال ۸۵ ۱۰۷

جدول شماره ۲۲ : توزیع فراوانی مطلق و نسبی میزان سازگاری کودکان به تفکیک درآمد ماهیانه ، کفایت درآمد ، داشتن مراقب در منزل و فرد مراقب کننده از بیمار و فرد مراقب کننده از فرزندان والدین مبتلا به سرطان مراجعه کننده به مراکز منتخب درمانی وابسته به وزارت بهداشت ، درمان و آموزش پزشکی در سال ۸۵ ۱۰۹

جدول شماره ۲۳: توزیع فراوانی مطلق و نسبی میزان سازگاری کودکان به تفکیک نوع سرطان ، مدت زمان بیماری ، مرحله بیماری ، دفعات عود و دفعات بستری والدین مبتلا به سرطان مراجعه کننده به مراکز منتخب درمانی وابسته به وزارت بهداشت ، درمان و آموزش پزشکی در سال ۸۵ ۱۱۱

جدول شماره ۲۴: توزیع فراوانی مطلق و نسبی میزان سازگاری کودکان به تفکیک انواع درمان از جمله شیمی درمانی ، رادیوتراپی ، هورمون درمانی ، جراحی و ایمنی درمانی والدین مبتلا به سرطان مراجعه کننده به مراکز منتخب درمانی وابسته به وزارت بهداشت ، درمان و آموزش پزشکی در سال ۸۵ ۱۱۳

جدول شماره ۲۵: توزیع فراوانی مطلق و نسبی میزان سازگاری کودکان به تفکیک عوارض درمان و عوارض گوارشی ؟ (ناشی از درمان) والدین مبتلا به سرطان مراجعه کننده به مراکز منتخب درمانی وابسته به وزارت بهداشت ، درمان و آموزش پزشکی در سال ۸۵ ۱۱۵

جدول شماره ۲۶: توزیع فراوانی مطلق و نسبی میزان سازگاری کودکان به تفکیک عوارض پوستی و خونی و خستگی و بی اختیاری او را ناشی از درمان والدین مبتلا به سرطان مراجعه کننده به مراکز منتخب درمانی وابسته به وزارت بهداشت ، درمان و آموزش پزشکی در سال ۸۵ ۱۱۷

جدول شماره ۲۷: توزیع فراوانی مطلق و نسبی میزان سازگاری کودکان به تفکیک رتبه تولد کودک و سلامت جسمانی و روانی کودک از نظر والدین مبتلا به سرطان مراجعه کننده به مراکز منتخب درمانی وابسته به وزارت بهداشت ، درمان و آموزش پزشکی در سال ۸۵ ۱۱۹

جدول شماره ۲۸: توزیع فراوانی مطلق و نسبی میزان شایستگی اجتماعی کودکان به تفکیک تحصیلات بیمار، شغل بیمار، وضعیت مسکن، در آمد ماهیانه خانواده و کفایت درآمد خانواده والدین مبتلا به سرطان مراجعه کننده به مراکز منتخب درمانی وابسته به وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی در سال ۸۵ ۱۲۱

جدول شماره ۲۹: توزیع فراوانی مطلق و نسبی میزان شایستگی اجتماعی کودکان به تفکیک داشتن فرد مراقبت کننده در منزل، بیمه، مدت زمان بیماری، مرحله بیماری و تعداد دفعات عود بیماری والدین مبتلا به سرطان مراجعه کننده به مراکز منتخب درمانی وابسته به وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی در سال ۸۵ ۱۲۳

جدول شماره ۳۰: توزیع فراوانی مطلق و نسبی میزان شایستگی اجتماعی کودکان به تفکیک نام سازمان حمایت کننده، نوع سرطان، عارضه ریزش مژه و ابروهای ناشی از درمان سرطان و تعداد دفعات بستری والدین مبتلا به سرطان مراجعه کننده به مراکز منتخب درمانی وابسته به وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی در سال ۸۵ ۱۲۵

جدول شماره ۳۱: توزیع فراوانی مطلق و نسبی میزان مشکلات رفتاری کودکان به تفکیک شغل والد بیمار تحت حمایت سازمان خاص بودن، داشتن مراقب در منزل و دفعات بستری والدین مبتلا به سرطان مراجعه کننده به مراکز منتخب درمانی وابسته به وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی در سال ۸۵ ۱۲۷

جدول شماره ۳۲: توزیع فراوانی مطلق و نسبی میزان مشکلات رفتاری کودکان به تفکیک درمان رادیوتراپی، درمان جراحی، عوارض درمان از جمله تغییر رنگ پوست، خونریزی، بی اختیاری ادرار والدین مبتلا به سرطان مراجعه کننده به مراکز منتخب درمانی وابسته به وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی در سال ۸۵ ۱۲۹

جدول شماره ۳۳: توزیع فراوانی مطلق و نسبی میزان سازگاری کودکان دارای والدین مبتلا به سرطان مراجعه کننده به مراکز منتخب درمانی وابسته به وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی به تفکیک جنس کودک در سال ۸۵ ۱۳۱

جدول شماره ۳۴: توزیع فراوانی مطلق و نسبی میزان شایستگی اجتماعی کودکان دارای والدین مبتلا به سرطان مراجعه کننده به مراکز منتخب درمانی وابسته به وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی به تفکیک جنس کودک در سال ۸۵ ۱۳۲

جدول شماره ۳۵: توزیع فراوانی مطلق و نسبی میزان مشکلات رفتاری کودکان دارای والدین مبتلا به سرطان مراجعه کننده به مراکز منتخب درمانی وابسته به وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی به تفکیک جنس کودک در سال ۸۵ ۱۳۳

جدول شماره ۳۶: توزیع فراوانی مطلق و نسبی میزان فعالیت های ورزشی، تفریح و سرگرمی، کارها و انجام وظایف روزانه، عملکرد درسی و روابط اجتماعی کودکان دارای والدین مبتلا به سرطان مراجعه کننده به مراکز منتخب درمانی وابسته به وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی به تفکیک جنس کودک در سال ۸۵ ۱۳۴

جدول شماره ۳۷: توزیع فراوانی مطلق و نسبی میزان مشکلات اجتماعی، رفتار ضد اجتماعی، رفتار پرخاشگرانه، اشکال در تمرکز حواس، شکایات جسمانی و اضطراب و افسردگی کودکان دارای پدر یا مادر مبتلا به سرطان مراجعه کننده به مراکز منتخب درمانی وابسته به وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی به تفکیک جنس کودک در سال ۸۵ ۱۳۶